

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

2-'97

In gesprek met Petrus Dekkers

Voor ons interview met oude bewoners van de gemeente Wouw trokken we dit keer naar Moerstraten naar Petrus Dekkers. Hij had vanaf 1958 een gemengd bedrijf aan de Hellegatsestraat 8. Dat bouwde hij zelf van de grond af op. Voor die tijd was hij actief bij de K.I. en in verschillende landbouworganisaties. Petrus groeide op in de boerderij van zijn vader die wat verderop in de Hellegatsestraat staat. Over zijn jeugd, zijn werk op de boerderij en zijn andere activiteiten vertelt hij in onderstaand verhaal.

Petrus Dekkers stamt uit een oud boerengeslacht dat zijn wortels heeft in het Belgische Essen. Een van zijn voorouders trok richting Wouw en vestigde zich op het Zuideinde van Heerle. Van daaruit verspreidde het geslacht Dekkers zich over de voormalige gemeente Wouw en ook richting Moerstraten waar hoeve 'De Groote Plas' in hun bezit kwam.

Petrus werd op 2 december 1913 geboren als de oudste zoon van landbouwer Adriaan Dekkers, die in de Hellegatsestraat 19 in Moerstraten zijn bedrijf had. Zijn opa Petrus Johannes Dekkers woonde toen nog op 'De Groote Plas' in Moerstraten.

„In 1917 stierf mijn moeder. Ik was toen zelf 3½ jaar oud. Omdat het werk op de boerderij door moest gaan, was ik vaak bij opa op de boerderij. Ik herinner hem als iemand die heel veel wist. Er werd ook heel vaak gezegd dat hij eigenlijk geen boer had moeten worden. Hij had door moeten leren en het dan heel ver kunnen brengen. Hij was een goed prater en iemand met een helder verstand. Daarom was hij waarschijnlijk ook zo actief in de landbouworganisaties.”

De opa van Petrus Dekkers kwam van het Zuideinde van Heerle en zijn vrouw, Wilhelmina van Bavel was op Boswijk onder Steenberg en geboren. Hij nam de boerderij 'De Groote Plas' over van de familie Van Tiggelen. In 1878 toen hij trouwde begon hij hier zijn boerenbedrijf en in een persoonlijk logboek maakte hij melding over het bewerken van het land, de gewassen en allerlei andere wetenswaardigheden.

Het echtpaar kreeg liefst elf kinderen. De oudste zoon Adriaan trouwde in 1912 met Jaan de Bruijn en zij gingen op de boerderij aan de Helle-gatsestraat 19 wonen. Volgens Petrus Dekkers had de familie die boerderij in 1902 geërfd en was de hoeve via de familie Van Bavel in de familie gekomen. Hij kocht de boerderij van zijn vader voor 4000 gulden, op dit moment een schijntje voor zo'n kapitaal pand, maar in die tijd waarschijnlijk een flink bedrag.

Het echtpaar Dekkers-De Bruijn kreeg vier kinderen en kort na de geboorte van het vierde kind stierf de moeder van Petrus Dekkers. Dat betekende niet alleen veel verdriet in het gezin, maar vader Dekkers moest ook oplossingen bedenken om de kinderen op te laten groeien. Vandaar dat Petrus heel wat uren sleet op de boerderij van zijn opa.

School

Vanaf 1919 moest Petrus naar school. De school in Moerstraten werd pas in 1927 gebouwd, dus moest gekozen worden voor de school in Heerle of in Wouw. Het werd Wouw, waar eind 1914 net een nieuwe school gereed gekomen was.

„Ik moest altijd te voet naar school. Dat betekende twee uur lopen. Alleen als het slecht weer was, deed je er korter over, want dan liep je meestal wat harder. In de winter was het trouwens nog donker als ik op stap ging naar de school.

Vaak mocht ik ook bij Sjaan Gommeren, de veldwachter in Wouw blijven slapen. Dat zat ergens in de familie langs de kant van Linders. Dat was geloof ik een oud-oom van ons.

Petrus Dekkers rond 1960. Hij was toen inmiddels getrouwd met Jo Adriaansen uit Halsteren. (Collectie: P. Dekkers-Moerstraten)

Op school zat ik bij een juffrouw in de eerste klas, hoe ze heette weet ik niet meer. In de tweede klas kwam ik bij meester Piet Coremans. Meester Baten, het hoofd van de school herinner ik me ook nog wel. Als het nodig was, kreeg je van hem flink tegen je oren. Tot de vierde klas heb ik in Wouw gezeten. Toen moest ik naar de kostschool in het Belgische plaatsje Wetteren in de buurt van Gent. Ik kreeg daar een plaatsje op de grote slaapzaal van de broeders en overdag zaten we op school. Een keer of drie per schooljaar mocht ik naar huis."

De tocht naar Wetteren was een hele uitstap. Eerst ging het met paard en gerij naar het station in Roosendaal en van daaruit met de trein verder. Er zaten zo'n 200 kinderen op school. Op de lagere school 130 en de rest op een ambachtsschool die een speciale opleiding had voor hoveniers. Petrus vond het regime van de broeders niet streng, want hij heeft nooit een hekel aan de kostschool gehad.

Hij speelde natuurlijk in die tijd ook heel veel en hij hield zich onder meer bezig met tollen en knikkeren. En er werd wel eens gevoetbald op de kostschool. Meestal was dat een wedstrijd Nederland-België, want behalve Nederlanders zaten er ook veel Belgen op de school.

Natuurlijk waren er wel speciale regels. Zo was er aan de kostschool een kapel verbonden en dat betekende dat de kinderen elke ochtend naar de kerk moesten. Uniformen, zoals die nu nog vaak op Belgische scholen te vinden zijn, waren er toen niet. De kinderen droegen gewoon hun normale kleren. Petrus vermoedt dat hij naar België werd gestuurd omdat in de Eerste wereldoorlog de Belgische frank geweldig was gedevalueerd. De kostschool in België was daardoor een stuk goedkoper dan die in Nederland. Toen hij veertien was, moest hij op de boerderij van zijn vader komen werken. Daar leerde hij de kneepjes van het vak en op de avondschool van meester Simons in Moerstraten stelde hij zich op de hoogte van de theorie van het boerenbedrijf en de allernieuwste ontwikkelingen. Wat dat betreft had hij geluk, want in 1927 was

de Theresiaschool gereed gekomen en voor landbouwavondonderwijs behoefde hij dus niet ver van huis.

In 1919 was zijn vader hertrouwd met Mie van de Kar en inmiddels telde het gezin negen kinderen, terwijl één kindje binnen een jaar na de geboorte was gestorven. Monden genoeg om te eten te geven dus en de hulp van Petrus was dus erg hard nodig.

Gemengd bedrijf

Zijn vader had een gemengd bedrijf op de rand van zand en klei. Het bedrijf telde wat koeien, er werden suikerbieten, tarwe en rogge verbouwd en voor de eigen paarden een blok haver. In de jaren dertig was de teelt van erwten populair en daaruit verkreeg de vader van Petrus Dekkers een deel van zijn inkomsten.

Onze suikerbieten werden niet naar de dichtstbijzijnde fabrieken in Roosendaal of Bergen op zoom gebracht, maar naar de suikerfabriek in Zevenbergen. Dat kwam omdat vader zes aandelen van die fabriek bezat. En hij deelde dus ook mee in de winst. Onze bieten werden met paard en wagen naar het station aan de Bergsebaan in Heerle gebracht. Daar werden ze met de riek in spoorwagons geladen en vervolgens naar Zevenbergen vervoerd. Tevoren moest de wagen op de weegbrug en ook na het lossen nog een keer. Die laadbrug werd door Kee Verplanken bediend. Zij had een café bij de statie en op die manier verdiende ze een centje bij.

Slecht was de grond in Moerstraten niet. Petrus zegt dat hij altijd heeft gehoord dat de zandgrond rond Wouw erg goed was. Vandaar dat de subsidie die een tijdlang op de teelt van suikerbieten werd gegeven niet gold in deze streek. Het suikergehalte was zelfs vaak hoger dan bieten die op kleigrond verbouwd werden. De grond van de familie Dekkers

4

lag tegen de Zurenhoek aan en dat betekende dus een mengeling van zand en klei.

In die tijd had Adriaan Dekkers vier werkpaarden en nog wat jonge paarden die mettertijd het werk over moesten nemen. Natuurlijk was er ontzettend veel handwerk. Zeker tijdens de graanoogst.

We hadden een vaste ploeg arbeiders. Als het graan rijp was werd het met de hand gepikt, in bussels gebonden en in schoven gezet. Er werd dan met losse arbeiders gewerkt en eigenlijk stak heel Moerstraten een handje toe. Jan Vroegrijk was een van de vaste mensen die jaarlijks kwam helpen.

Als het graan droog was, werd het de schuur in gere-den en als die vol was, werd de rest op buitenklampen gezet. In de zomer gebeurde het vaak dat het graan van het vorige jaar op was en dan werd het deel van de nieuwe oogst op de buitenklampen gedorst.

In de winter was het opnieuw dorsen geblazen, want dan kwam de rest van het graan aan de beurt. In het begin ging dat met dorsvlegels, maar ook het machinaal dorsen deed al snel zijn intrede.

Herinneringen

Al snel komen de nodige herinneringen bovendrijven. Zoals de eerste fiets. De vader van Petrus maakte eens mee dat er een fietser langs Wouwse kermis kwam. Meteen liep heel de kermis leeg, want iemand op een fiets was een spektakel dat meer volk trok dan de kermis.

En dan was er de bedevaart naar het Duitse Kevelaer. Dat was bijna een wereldreis. Dat ging niet in één dag, want ter hoogte van Tilburg moest er altijd onderkomen voor de nacht worden gezocht. Dan ging het verder naar Kevelaer en op dezelfde manier ging het terug naar Moerstraten. Vijf dagen waren er in die tijd altijd mee gemoeid.

Het was in die tijd ook belangrijk voor de boer dat hij in de gaten hield welk gewas op een bepaald perceel was geteeld. Het jaar daarop

Jo Adriaansen rond 1960. Zij werd op 7 april 1913 geboren in Halsteren en overleed in Roosendaal op 29 januari 1995. (Collectie: P. Dekkers-Moerstraten)

moest er dan iets anders gezaaid worden. De meeste boeren hielden een cyclus van drie jaar aan. Die wisselbouw wordt nu nog wel in Derde Wereldlanden toegepast. Het graan - en dat was vooral tarwe - werd verkocht aan de Wouwse Coöperatieve Landbouw Vereniging. De haver was voor de eigen paarden en rogge werd vaak aan de varkens gevoerd. Zelf brood bakken deden de moeder en stiefmoeder van Petrus Dekkers niet, maar veel arbeiders hadden wel een eigen oven bij het huis staan.

De melk werd geleverd aan de Wouwse Coöperatieve Zuivelfabriek. Uit verhalen weet Petrus dat Moerstraten vroeger zelf een handmelkfabriek had.

Dat was in de tijd toen de wegen in en om Moerstraten nog bijzonder slecht waren. De melk kon toen niet vervoerd worden en op de hoek van de Moerstraatseweg en de Ossendreef stond toen een klein fabriekje. Daar leverden de boeren uit de directe omgeving hun melk.

Later werd de melk geleverd aan de fabriek aan de Wouwse Statie. Een melkroute werd altijd aanbesteed. Wie dat baantje wilde, kon jaarlijks inschrijven.

Dorp Moerstraten

Het dorp Moerstraten begon pas na de bouw van de kerk en de school in 1927 wat uit te groeien. Vanaf die tijd behoefde de familie Dekkers ook niet meer naar de kerk in Wouw, maar kon men zelfs te voet of met de fiets naar Moerstraten. Na de kerk werd er meestal een potje bier gedronken. Je had daar in die tijd drie cafés. Het café van Koos Lamers dat er al heel lang stond en 'De Kapel' op de hoek van de Moerstraatseweg en de Hellegatsestraat en het nieuwe café van Van Pul recht tegenover de kerk.

Het dorp telde ook drie winkels. De winkel van Arjaan Ooms en Lies Mathijssen, de winkel van koster Kees Goosen en de bakkerswinkel van Hagens. Dat waren geen zelfbedieningswinkels, maar echte dorpswin-

kels waar de suiker, het zout, de rijst en de koffie nog los werden afgewogen in zakken en waar het petroleumvat in de winkel stond zodat de geuren van 'pieterolie' zich mengde met die van versgebrande koffie. In het dorp stond toen ook nog een molen en ook Christ Mathijssen had een klein caféetje.

Veel burgers woonden er niet op het dorp. Zondags, als de boeren uit de omgeving kwamen, was het drukker. Elke boer had zijn vaste café waar wat gedronken werd en de vrouwen gingen inkopen doen bij één van de winkeltjes. Dat was een vast ritueel. De familie Dekkers had geluk dat ze dicht bij het dorp woonde. Als er eens wat vergeten was, kon één van de kinderen gemakkelijk even naar de winkel om wat bij te halen.

Oorlog

Toen kwam de mobilisatie en brak de Tweede Wereldoorlog uit. Petrus zat tijdens de mobilisatie in Mill in Oost-Brabant. Hij werd na een korte schermutseling met de Duitsers krijgsgevangen genomen. In de kerk van Mill werden ze gevangen gezet en later per trein naar Duitsland gebracht.

De Duitsers wisten niet goed wat ze met de krijgsgevangenen aan moesten, we werden tenminste van hot naar her gestuurd. Ik heb daar onder meer turf moeten steken. Het eten was formidabel slecht, net genoeg om niet van dood te gaan. Ik heb daar een maand gezeten en ondertussen wisten ze thuis van niets, want de Duitsers waren niet scheutig met informatie en zelf mochten we ook geen contact opnemen.

Ik denk dat we na een maand teruggebracht werden naar Hengelo. Daar hadden de burgers zo'n medelijden met ons dat ze brood kwamen brengen. Ik zag er ook niet uit, want is was 30 pond afgevallen. Ik zag 's avonds kans om een telegram naar huis te sturen. Ik had geen cent bij, maar de beambte van het postkan-

De trouwfoto van Petrus Dekkers en Jo Adriaansen. Zij trouwden op 23 oktober 1951 in Wouw. (Collectie: P. Dekkers-Moerstraten)

toor zei dat als ik eens in de buurt kwam, ik het telegram maar moest komen betalen.

Die nacht werden we ergens ingekwartierd. Na een maand op het stro slapen kregen we een bed. Dat was zo'n overgang dat verschillende jongens niet konden slapen en op de grond gingen liggen.

In de dagen daarna moesten we op eigen gelegenheid zien thuis te komen. Daar hoorde ik dat ze wel ongerust waren geweest. Ze wisten wel dat ik niet dood was, maar gevangen zat in Duitsland, maar officieel bericht hadden ze nooit gekregen.

Na zijn terugkeer op Moerstraten ging het werk op de boerderij gewoon verder. In het begin was er weinig te merken van de aanwezigheid van de Duitsers, maar al snel moest er van alles geleverd worden. Melk, graan, suikerbieten, aardappelen, paarden. Niets was de Duitsers te gek. De mensen in Moerstraten leden weinig honger, want de meesten hadden een moestuintje en natuurlijk de nodige connecties met de boeren. In die periode werd er door de familie Dekkers op de boerderij wel regelmatig brood gebakken.

De bevrijding bracht meer problemen met zich mee. Moerstraten werd eerst vanuit Heerle beschoten door de geallieerden en later vanuit Welberg en Kruisland door de Duitsers. De schuur aan de Hellegatsestraat naast de boerderijwoning vatte vlam.

„We hebben toen benauwde ogenblikken beleefd. Gelukkig stond de wind goed, maar anders was waarschijnlijk ook het huis in brand gevlogen. De schuur had een rieten dak en er was geen blussen aan. Bovendien lag de boerderij nog steeds onder vuur, dus we konden niets anders doen dan binnen blijven en afwachten.

De schuur werd later herbouwd, al duurde dat wel heel lang, want de wederopbouw ging niet zo snel, daar moesten heel wat papieren voor ingevuld worden. Het

leven ging direct na de bevrijding wel gewoon verder. Het land werd ontdaan van granaatscherven en oorlogstuig en al snel begon ook de levering van producten weer op gang te komen."

K.I.

Direct na de oorlog was er in de bouw volop werkgelegenheid, maar bij de boeren minder omdat de mechanisatie op gang kwam. Toen de kunstmatige bevruchting van koeien snel zijn opmars maakte, kon Petrus Dekkers een baantje krijgen bij de K.I., zoals dit instituut in de volksmond werd genoemd.

De K.I.-vereniging was kort na de oorlog tot stand gekomen om ziektes in de veestapel zoveel mogelijk uit te bannen en om de kwaliteit van de dieren te verbeteren. Petrus Dekkers had een scala van werkzaamheden. Zo moest op hij pad om het sperma te verzamelen. Daarvoor waren kwaliteitsstieren uitgezocht, zoals bij Willemen in de Spellestraat. Dat sperma moest met ijs worden ingevroren. Onder de microscoop moest hij ook de kwaliteit beoordelen. Petrus had daar nooit voor gestudeerd, maar al snel had hij door hoe dat precies zat. Pas later kwamen er laboratoria aan te pas. Ook het verdunnen van het stierenzaad en het verdelen voor het gebruik bij de koeien hoorde tot zijn werk. Dokter Voermans, die veel belangstelling voor zijn werk had, merkte eens op dat ze met dit soort praktijken eigenlijk te ver gingen.

Petrus Dekkers ging daarna per fiets en later op de motor naar de boeren om de koeien te bevruchten. Omdat in die tijd de mensen vaak een stuk preutser waren dan tegenwoordig werd tegen de kinderen gezegd dat ze binnen moesten blijven als Petrus kwam, want 'de motorstier' zou zo komen. Petrus zelf kan daar nog steeds hartelijk om lachen.

Met die motor heb ik vaak afgezien. De wegen waren toen nog erg slecht en de ketting lag gedeeltelijk bloot. Als ik naar wat boeren geweest was die aan zand- en slijkbaantjes woonden, dan was het weer prijs. Weer

een ketting naar de bliksem. Ik heb in die tijd heel wat aan die motor gesleuteld.

Huwelijk

In 1951 trouwde Petrus Dekkers met Jo Adriaansen. Dat was op 23 oktober en het aardige was dat haar broer Toon op dezelfde dag trouwde met Jaan Dekkers, een nicht van haar man.

Na hun huwelijk verhuisde het kersverse echtpaar naar 'de villa' in Moerstraten. Dat was het herenhuis links van de Moerstraatseweg net voor men het dorp richting Steenberg en verlaat. Het werk van Petrus bij de K.I. zette hij gewoon voort. Na een paar jaar kocht het echtpaar voor 9.000 gulden een huisje naast smid Ko Gommeren.

Ondertussen zocht Petrus samen met zijn vrouw Jo naar een mogelijkheid om alsnog een eigen boerenbedrijf te beginnen.

Ik had het er wel naar mijn zin bij de K.I. en het bleef aan me knagen dat ik geen eigen bedrijf had. In 1958 kwam eindelijk die kans. Ik kon tien hectaren landbouwgrond overnemen. Aan de Hellegatsestraat op het Kapellenveld bouwde we een bescheiden boerderij en ik was weer eigen baas. Boer zijn is een roeping. Dat zit in je en dat blijft kriebelen.

De naam van de grond waar hij zijn bedrijf op begon was vroeger eigendom van 'De Kapel', vandaar Kapellenveld. Dat was op zich niet zo ongewoon. Toen er nog weinig straatnamen en geen huisnummers waren, hadden alle boerderijen een naam en veel stukken grond werden ook bij naam genoemd. Petrus Dekkers weet nog dat ze thuis blokken hadden met namen als Voorste Kruisbossen, Achterste Kruisbossen, de Braak en de Banken. Er was heel lang geleden geen kadaster al werd er wel een administratie gevoerd bij de gemeente om tiendrechten in te vorderen.

Toen Petrus Dekkers en Jo Adriaansen trouwden was het dubbel feest, want op dezelfde dag trouwde haar broer Toon met Jaan Dekkers. Op deze foto links Adriana Jacoba Maria Dekkers en Jacoba Maria Adriana Dekkers, de twee oudste dochters van Janus Dekkers, de broer van Petrus. Rechts van het echtpaar staat Koos Dekkers, de zus van Petrus. (Collectie: P.Dekkers-Moerstraten)

Eigen baas

Net als zijn vader werd het bedrijf van Petrus Dekkers een gemengd bedrijf aan de rand van het dorp Moerstraten. Hij woonde in het begin van de Hellegatsestraat op nummer 8. Tevoren was er nog gezinsuitbreiding gekomen, want op 16 april 1954 was hun enige dochter Corrie geboren.

Op de ouderlijke boerderij was inmiddels zijn broer Jan gekomen en dat was een voordeel, want daardoor konden ze samen gebruik maken van machines en materiaal.

Ik startte in die tijd met zes koeien en wat mestvee. Op mijn tien hectaren grond waren suikerbieten, graan, aardappelen en veevoer de belangrijkste teelten. Het was een eenmansbedrijf en dat had als voordeel dat ik geen duur arbeidsloon behoefde te betalen. Een nadeel was dat ik zelf en ook mijn vrouw heel wat uren moesten maken. Van acht uur 's morgens tot vijf uur 's avonds werken was er niet bij. Het was eerder van vijf uur 's morgens tot acht uur 's avonds en in de zomermaanden vaak nog later. Maar als je iets gèrè doet, dan maakt dat allemaal niet uit.

Van die tien hectaren konden wij toen goed leven. Tegenwoordig zou je daar ging dik belegde boterham meer aan over houden.

Voordeel was wel dat juist in deze periode het loonwerken ingeburgerd raakte, waardoor machinaal werk uitbesteed kon worden. Toch was er nog veel handwerk. Petrus ploegde met het paard en later met de tractor van zijn broer. Hij had de beschikking over een zaaimachine, maar die was alleen geschikt voor paardenkracht. Als de suikerbieten gezaaid waren, moesten ze ook gewied worden en daarvoor had je handwiedmachines.

De nostalgie klinkt door in het verhaal van Petrus Dekkers. In de jaren vijftig en zestig waren boeren en boerenarbeiders met die soort 'een-

4

wielswiedmachines' een gewoon beeld in het landschap. Een fenomeen als 'peejen dunnen' is inmiddels achterhaald, maar de hele schooljeugd van Moerstraten verdiende in het voorjaar een centje bij met het 'peejen op één zetten'. Dankzij de wetenschap die er voor zorgde dat uit één zaadje nog maar één plantje komt, is dat soort arbeid overbodig geworden. Bovendien wordt er veel meer gespoten, waarbij het gif dat wordt gebruikt ook veel milieuvriendelijker is dan vroeger. Het boerenbedrijf werd daardoor een stuk minder arbeidsintensief.

Het gesprek komt vervolgens op het rooien van de bieten en ook daar heeft de techniek het gewonnen van de arbeidskrachten.

Wij moesten die bieten nog met het 'peejspaaike' uitdoen. Later kwam er een techniek waarbij eerst de kop werd afgeslagen en met een tang werden de bieten dan uit de grond gehaald. Het wegbrengen van de bieten naar de fabriek in Roosendaal was altijd een ellende. Meestal waren er lange wachttijden. Eerst werd er een monster genomen om het suikergehalte te bepalen. Dan kon er gelost worden en vervolgens moest je weer wachten op het laden van pulp. Thuis moest die pulp ingekuild en afgedekt worden. Deed je dat niet, dan ging de pulp rotten en had je er niets mee aan als veevoer. Later kwam de droge pulp in zakken, dat was eigenlijk veel gemakkelijker.

Het zijn herinneringen waar de inmiddels gepensioneerde agrariër met plezier aan terugdenkt.

Opbrengst

De opbrengsten per hectare zijn door verbeterde teeltmethode een stuk hoger geworden. Vroeger was drieduizend tot vierduizend kilo graan per hectare al prima, tegenwoordig is tienduizend kilo een normale hoeveelheid. Ook die graanteelt was volgens Petrus Dekkers op zijn bedrijf erg arbeidsintensief. Zaaïen ging met paard en machine, maar

Een tegettableau van J.B. Dekkers. Hij was jarenlang voorzitter van de Coöperatieve Zuivelfabriek. Toen de fabriek 25 jaar bestond werd dit tableau vervaardigd. Het berust nu bij Petrus Dekkers in Moerstraten (Collectie: René Hermans).

dan moest er stikstof gestrooid worden en dat ging met de hand. Zijn vrouw moest natuurlijk ook helpen. Haar werk was koeien melken en bovendien de huishouding te doen, maar als het druk was op het land stak ze daar ook een handje toe. Al het werk was arbeidsintensief en in een eenmansbedrijf weegt dat zwaar door. Het was hard werken, maar daar is volgens Petrus nog nooit iemand van dood gegaan.

Het graan dat werd verbouwd werd bijna allemaal geleverd aan de W.C.L.V.. Toen de tijd kwam dat er in Moerstraten en omgeving veel bonen werden geteeld, stapte Petrus daar niet op over. Hij hield zich bij zijn eigen gemengd bedrijf en omdat er toch geen opvolger voor zijn bedrijf was, stopte hij op zijn 65ste met werken. Zijn neef Kees Dekkers ging zijn grond bewerken.

Als hij terugdenkt aan zijn leven op de boerderij ziet hij van veel dingen het goede in. De tijd die hij meemaakte was niet zo haastig als op dit moment.

De mensen hadden nog tijd voor elkaar. Er werd op zijn tijd een praatje gemaakt. En er waren elk jaar een vast soort rituelen. In de winter werd er één of twee keer een varken geslacht. Ko Pellis of Januske Hermans kwamen dan en na een dag werken zat het varken in de kuip.

En natuurlijk hadden we ook kippen. De eieren waren voor eigen gebruik en wat er over was werd in de buurt verkocht. Er werden ook altijd wat haantjes gemest, maar ook alleen voor eigen gebruik.

Ik heb wel een hoop meegemaakt, maar armoede eigenlijk nooit. Dat was in arbeidersgezinnen wel anders. Mijntje van Loon vertelde eens toen ze met haar dochter Jans vuil aan het plukken was bij ons dat wij eigenlijk in weelde leefden. Ze vertelde over een gezin ergens onder Steenbergen waar de vrouw in een gezin met kleine kinderen was gestorven. 's Nachts werd er bij het dode lichaam gewaakt. De man en een onge-trouwde gebuur spraken daar af om te trouwen. Dat

was van armoede omdat de man moest werken en het gezin niet zonder moeder kon om al het werk te doen. Dat was een sociaal huwelijk. Dat soort armoede kwam vroeger veel meer voor dan tegenwoordig.

Actief

Niet alleen op zijn eigen bedrijf was Petrus actief, ook binnen de besturen van de Rabobank, de Wouwse Coöperatieve Melkfabriek en de Wouwse Coöperatieve Landbouwvereniging ontplooië hij activiteiten en bracht hij zijn kennis en ervaring in.

Zo had Moerstraten een tijdlang een eigen veeverzekering, waarbinnen Petrus Dekkers een functie had. De saamhorigheidsgedachte lag aan de basis van deze onderlinge verzekering. Als een koe stierf en het vlees werd goedgekeurd, kochten de leden zelf zo veel mogelijk vlees, de rest werd aan andere belangstellenden verkocht. Werd het dier afgekeurd, dan betaalde de verzekering uit. Daarvoor werd door de deelnemers per beest dat ze hadden een bepaald bedrag ingelegd.

Het idee dat je samen meer kunt bereiken dan alleen zorgde er voor dat ook Petrus lid werd van een boerenorganisatie. In zijn geval was dat de Z.L.M., maar dat had meer te maken met het feit dat zijn vader en grootvader ook van die organisatie lid waren. Ook na zijn pensionering bleef Petrus lid en zijn inbreng wordt op de vergaderingen van wat nu de G.L.T.O. is, nog steeds gewaardeerd.

Op 29 januari 1995 overleed de vrouw van Petrus Dekkers en sinds die tijd woont hij alleen in de boerderijwoning aan de Hellegatsestraat. Wel is hij nog actief op verschillend gebied, want onlangs nog werd hij gevraagd om zitting te nemen in een stuurgroep van de G.L.T.O. die een jubileumboek voorbereid. Zijn ervaring, kennis en verziende blik kon men daar goed gebruiken.

Wouw/Moerstraten, 25 juli 1997

René Hermans

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.